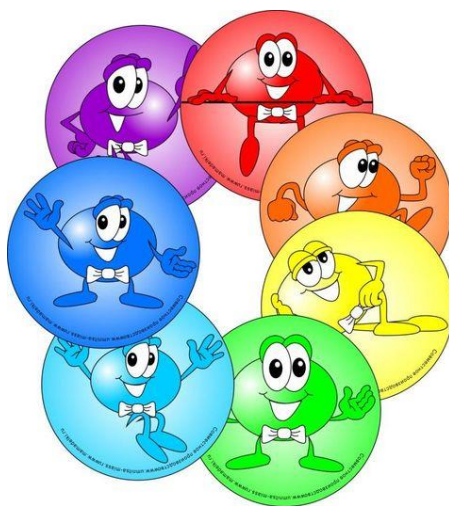

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ ВІННИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
КОМУНАЛЬНА УСТАНОВА "ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ВІННИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ"
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ЗАКЛАД ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ №22
ВІННИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ»

«Музична валіза»

номінація «Дидактична гра»

Творча група педагогів КЗ «ЗДО №22 ВМР»

Керівник: Балинська Ірина Андріївна,
вихователь-методист, «спеціаліст»

тел. (098) 304-27-76

м. Вінниця 2021

Авторський колектив КЗ «ЗДО №22 ВМР»:

Балинська Ірина Андріївна, *вихователь-методист*, Гронюк Наталя Анатоліївна, *керівник музичний*, Калуцька Наталя Октавіанівна, *вихователь*, Понікарчик Світлана Олександрівна, *вихователь*, Махначева Олена Олександрівна, *вихователь*, Ревнюк Тетяна Вікторівна, *вихователь*.

Балинська І.А. Музична валіза. Дидактична гра/ І.А.Балинська, Н.А.Гронюк, Н.О.Калуцька, С.О.Понікарчик, О.О.Махначева, Т.В.Ревнюк - Вінниця: КЗ «ЗДО №22 ВМР», 2021 - 33с.

Рецензенти:

Ігнатенко О.В - директор КЗ «ЗДО №22 ВМР»

Лимаренко Н.Г - завідувач КЗ «ДНЗ №71 ВМР»

Запропонована дидактична гра «Музична валіза» спрямована на реалізацію завдань освітнього напрямку Базового компоненту дошкільної освіти «Дитина в світі мистецтва».

В доступній ігровій формі педагоги мають можливість закріпити з дітьми знання про жанри, характер музики, навички співу, відтворювання знайомих мелодій; формувати вміння розрізняти музичні інструменти за звучанням та зображенням, відтворювати ритмічний малюнок за допомогою оплесків за схемою, грати на металофоні за нотним малюнком; розвивати емпатійність, музичний слух, уміння самовиражатися як вербально так і невербально; виховувати культуру слухання музичних творів.

Рекомендована для дітей старшого дошкільного віку та може бути використана під час різних форм та видів музичної діяльності.

«Досконала музика призводить серце в такий же ж стан, який відчуваєш, насолоджуючись присутністю улюбленої істоти, тобто музика дає, безсумнівно, найяскравіше щастя, яке тільки можливе на землі»

Стендаль

ВСТУП

Одним з головних завдань дошкільної освіти є виховання всебічно розвиненої особистості. Музичне виховання - це важлива ланка у досягненні цього завдання. Через мистецтво, можна підібрати «ключики» до внутрішнього світу малюка: допомогти дитині пізнавати навколишнє, розвивати особисті якості, навчити самовиражатися, збагатити емоційну сферу, формувати уміння бачити прекрасне навколо, розвивати художньо - естетичні смаки. Якщо дитина навчиться позитивно ставитися до всього що її оточує, вона підростатиме духовно, морально, психічно та фізично здоровою.

Одним з важливих завдань всебічного розвитку дитини є виховання музичної культури. В зв'язку з цим велике місце відводиться музиці в закладах дошкільної освіти, – вона звучить і на музичних заняттях, і в самостійній музичній діяльності, і під час свят і розваг.

Сприйняття музики - складний процес, що вимагає від людини уваги, пам'яті, розвиненого мислення, різноманітних знань. Тому необхідно навчити дітей розумітися в особливостях музики, як виду мистецтва, свідомо акцентувати їх увагу на засобах музичної виразності (темп, динаміка і т. д.), розрізняти музичні твори по жанру, характеру. У педагогічній практиці з цією метою все частіше стали застосовувати музично-дидактичні ігри, які, впливаючи на дитину комплексно, викликають у неї зорову, слухову і рухову активність, тим самим, розширюючи музичне сприйняття в цілому.

Педагогічна цінність музично-дидактичних ігор полягає в тому, що вони відкривають перед дитиною шлях застосування одержаних знань в життєвій практиці. В процесі ігор діти не тільки набувають спеціальних музичних знань,

у них формуються необхідні риси особистості, в першу чергу відчуття згуртованості, відповідальності.

Добре відомо, що для розвитку у дітей відчуття ритму, музичного слуху, необхідно з раннього віку знайомити їх з музичними іграми. Використовуючи такі ігри, музичний керівник та вихователь має можливість виявляти, розвивати у дітей музичні здібності, сприяти швидкому запам'ятовуванню вивченого матеріалу, збагачувати емоційний світ, позбавляти від комплексів, сприяти розвитку музичних та пізнавальних здібностей, пам'яті, виховувати активність, організованість, колективізм. Засвоєні на заняттях правила і ігрові дії музично-дидактичних ігор можуть бути перенесені дітьми в їх самостійну діяльність.

Саме тому, нами, творчим колективом, була створена музично – дидактична гра «Музична валіза». Дана гра розроблена у формі квесту творчого характеру та складається із семи музичних завдань. Кожне завдання музичної гри просте і доступне, цікаве та привабливе, відрізняється за своїми ігровими діями, під час їх виконання, в дитини виникає бажання співати, слухати, грати, танцювати. Гра дасть можливість дітям закріпити уміння впізнавати за звучанням музичний інструмент і співвідносити з його зображенням, відтворювати ритмічні малюнки та грати на металофоні за нотним зображенням елементарні мелодії, формувати основні співочі та музично - рухові навички. В процесі гри дитина не тільки здобуває музичні знання та здібності, а й формує необхідні риси особистості, в першу чергу відчуття дружби та відповідальності.

Дидактична гра «Музична валіза» - є актуальною в освітній діяльності закладу дошкільної освіти як оди із альтернативних посібників у сьогоdnішньому різноманітті поглядів, підходів до процесу здійснення художньо – естетичного виховання дошкільника засобами музичної діяльності.

Рекомендована для дітей старшого дошкільного віку та може бути використана під час різних форм та видів музичної діяльності.

Завдання дидактичної гри «Музична валіза»:

- Вправляти дошкільників у визначенні жанрів музики, в умінні впізнавати за звучанням музичний інструмент і співвідносити з його зображенням.
- Закріплювати уміння відтворювати ритмічні малюнки та грати на металофоні за нотним зображенням елементарні мелодії.
- Збагачувати почуття емпатії та співпричетності до подій, що відбуваються.
- Збільшувати обсяг музично- рухових уявлень.
- Формувати основні співочі навички (правильне звукоутворення, правильна дикція і дихання, чітку артикуляцію).
- Розвивати здібності, почуття ритму, уміння порівнювати характер музичних творів, спільних за жанром, свідомо сприймати образний зміст музичного твору; музичну пам'ять, слух.
- Виховувати інтерес до музики, культуру слухання музичних творів.
- Викликати естетичні почуття, бажання грати на музичних інструментах, виконувати пісні.

Ігрове завдання:

- Виконання завдань музичного змісту.
- Використання набутих знань, умінь, навичок.

Ігрові правила:

1. Виконувати завдання потрібно чітко до вказівок.
2. Працювати в команді.
3. Гра закінчується, коли всі завдання виконані і в результаті ноти повернені на свої місця.

Ігрові дії:

- Слухати і знаходити.
- Дивитися і відтворювати.
- Дивитися і грати.
- Слухати і відтворювати.
- Слухати і асоціювати.
- Назвати і заспівати.

Кількість учасників: від 10 до 15 дітей.

Результат гри:

1. Діти розрізняють звучання музичних інструментів (скрипка, бандура, акордеон, барабан, сопілка, бубон, трембіта, фортепіано, гітара, трикутник, маракаси, труба, флейта, металофон, саксофон).
2. Вміють розрізняти жанри музики (вальс, марш, полька, колискова, гопак).
3. Орієнтуються в схемі ритмічного малюнку.
4. Вправляються в грі на металофоні.
5. Виконують емпатичні вправи під час слухання музичного твору та асоціюють з тваринами.
6. Мають уявлення про картину природи під час слухання музики.
7. Інтонаційно - виразно виконують пісні казкових героїв.

ОПИС ДИДАКТИЧНОЇ ГРИ

Дидактична гра «Музична валіза» (*Фото 1*) має вигляд нотного стану на пласкій основі (*Фото 2*) та валізи (*Фото 3*), в якій міститься сім завдань. Кожне завдання знаходиться в папці певного кольору (*Фото 4*). Колір папки відповідає кольору захищеної ноти на нотному стані (*Фото 5*).

Фото 1. Дидактична гра «Музична валіза»

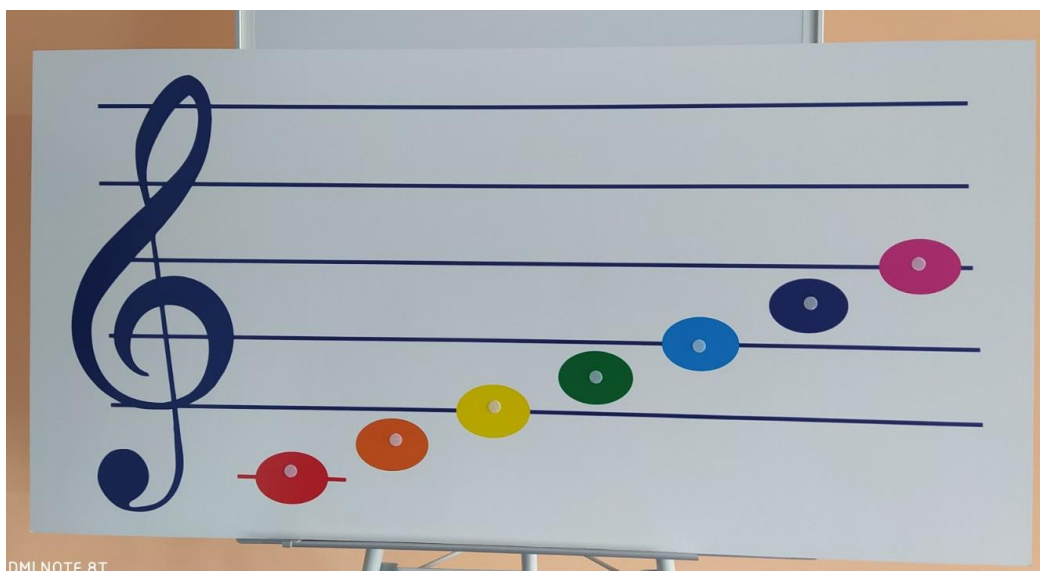

Фото 2. Вигляд кольорової пласкої основи

Фото 3. Валіза завдань

Фото 4. Папки із завданнями

Фото 5. Кольорові папки з нотами

Дидактична гра «Музична валіза» побудована у вигляді квест-технології за лінійним типом проходження (по ланцюжку). Гра проводиться в захопливій ігровій формі з цікавим сюжетом, що містить елементи пошуку і відкриття.

Виконавши перше завдання, діти отримують ноту та повертають її на нотний стан відповідно до кольору, після чого учасники отримують наступне, і так триває до тих пір, поки не пройдуть увесь маршрут. В кінці гри усі ноти розкладені на свої місця (Фото 6).

Фото 6. Нотний стан з нотами

Гра закінчується піснею «Веселі ноти» (музика та вірші Ігора Танчака).

Дані варіанти завдань можна використовувати як елемент гри під час різних форм освітньої діяльності.

Матеріали для проведення гри (Фото 7):

- 1 сім папок із завданнями;
- 2 ноти відповідно до кольору папки;
- 3 картинки із зображенням сюжетів знайомих казок, музичних інструментів, жанрів музики, тварин;
- 4 ілюстрації із зображенням пір року;
- 5 схеми ритмічних малюнків;
- 6 схеми для гри на металофоні;
- 7 флеш-пам'ять з музичними творами.

Фото 7.

Хід гри:

Діти розглядають пласке зображення із віршованим супроводом, після чого, педагог відкриває валізу та пропонує виконати завдання які там є (Фото 8).

До, ре, мі, фа, соль, ля, сі,
Жили нотки голосні.
Але ось, одного разу,
Вони зникли всі відразу.
Нотки дому не тримались-
До валізи заховались.
Стало тихо навкруги.
Не лунають більш пісні,

Інструменти зажурились,
І таночки припинились.
Ну-мо, часу ти не гай!
І валізу відчиняй!
Доклади усі старання,
Швидко виконай завдання.
І тоді ці нотки знову
Всі повернуться додому

Фото 8.

1 ЗАВДАННЯ:

Відгадайте, що звучить?

І картинку покажіть.

Мета: Вправляти в умінні розрізняти музичні інструменти скрипка, бандура, акордеон, барабан, сопілка, бубон, трембіта, фортепіано, гітара, трикутник, маракаси, труба, флейта, металофон, саксофон за звучанням та зображенням. Розвивати увагу, музичний слух, логічне мислення.

За вказівкою вихователя діти мають відгадати музичний інструмент, який звучить та знайти його зображення (*Фото 9*).

Ускладнення: розмежувати інструменти за схожістю.

Фото 9.

2 ЗАВДАННЯ

*Жанри музики назви,
На картинці покажи.*

Мета: Закріплювати знання про жанри музики: вальс, марш, полька, колискова, гопак. Вправляти в умінні підбирати відповідну картинку із зображенням жанрів музики. Розвивати увагу, логічне мислення.

Дітям пропонується прослухати мелодію, назвати її жанр та підібрати картинку (Фото 10).

Ускладнення: Відтворити рухи відповідно до мелодії.

Фото 10.

3 ЗАВДАННЯ

*Плескай, тупай, не зівай,
Ритми вправно зображай.*

Мета: Вдосконалювати вміння працювати із схемами, відтворювати ритмічний малюнок за допомогою оплесків, притупів, постукування по колінах та інших частин тіла, утворювати звуки за допомогою пальців рук. Розвивати відчуття ритму, уваги, уяви, мислення.

Розглянути смужки-схеми та відтворити ритмічний малюнок по черзі (Фото 11).

Ускладнення: Запропонувати дітям об'єднатися в групи та відтворити ритм. Це допоможе працювати в команді.

Фото 11.

4 ЗАВДАННЯ

*Треба кольори всі знати,
Щоб мелодію заграти.*

Мета: Закріпити вміння грати на металофоні за нотним малюнком, співставляючи колір ноти і планку інструмента. Розвивати музичний слух, відтворювальні навички, логічне мислення.

Дітям пропонується зіграти елементарну мелодію на металофоні, використовуючи кольорову гаму інструмента та підібраного до нього нотного малюнку (Фото 12).

Ускладнення: Відтворити мелодію без нотного малюнка.

Фото 12.

5 ЗАВДАННЯ

*Щоб нам нотку відшукати,
В зоопарк слід завітати.*

Мета: Продовжити формувати вміння емоційно відгукуватись на музику. Спонукає до зображення різних тварин за допомогою жестів тіла, асоціюючи їх з характером музичного твору та пояснити свій вибір. Розвивати емпатійність, музичний слух, вміння самовиражатися як вербально так і невербально.

Пропонуємо прослухати музичний твір та знайти зображення тварини, з якою асоціюється дана мелодія (*Фото 13*).

Ускладнення: Відтворити манери поведінки тварини з музичного зоопарку.

Фото 13.

6 ЗАВДАННЯ

*Зручно сядь, уважно слухай,
Серцем музику відчуй.
І для кожної з мелодій,
Пору року подаруй.*

Мета: Вправляти у визначенні характеру музики. Формувати уявлення картини природи під час звучання мелодій знайомого композитора, знаходити відповідні характеристики із зображенням пір року. Розвивати естетичне сприйняття навколишнього засобами музичних творів. Виховувати почуття прекрасного.

Запропонувати дітям прослухати мелодії відомих композиторів та «подарувати» кожній мелодії ілюстрацію пори року (Фото 14).

Ускладнення: Дати опис пори року відповідно до ілюстрації..

Фото 14.

7 ЗАВДАННЯ

*Швидко казочку впізнай,
З неї пісню заспівай.*

Мета: Вчити співати, чітко, інтонуючи мелодію, вимовляючи слова. Закріплювати навички відтворення знайомих мелодій. Сприяти розвитку наспівності, емоційності, чіткої дикції.

Запропонувати дітям назвати казкового героя, який мав свою пісеньку, та заспівати її (Фото 15).

Ускладнення: Послухати фрагмент пісні одного з героя, знайти відповідну картинку та заспівати його пісню під музичний супровід.

Фото 15.

Список використаних джерел:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (державний стандарт дошкільної освіти) нова редакція.
2. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років/ наук. кер. проекту: О.В. Огнев'юк; авт. Кол.: Г.В.Беленька, О.Л.Богініч, Н.І.Богданець- Білоскалннко [та ін.]; наук.ред.: Г.В.Беленька, М.А.Машовець; Мін.осв. і науки України, Київ. Ун- т ім. Б.Грінченка.- Е.: Київ. Ун- т ім. Б.Грінченка, 2016.- 304с
3. Музично - казкові намистинки: оздоровчо - освітня робота з дітьми четвертого року життя: програма та методичні рекомендації/ І.Є.Трофімченко, І.А.Малашевська, Н.Г.Сімон [та ін.]; наук. Кер. І.А.Малашевська.- Тернопіль: Мандрівець, 2019.-128с.
4. Музичне виховання. Організація роботи у дошкільному навчальному закладі: навчально- методичний посібник/ І.А.Романюк. - Тернопіль: Мандрівець, 2014.- 280с.
5. Музичне виховання у дошкільному навчальному закладі: Збірник методичних матеріалів/ Упор. І.А.Романюк.- Тернопіль: Мандрівець, 2009.- 104с.
6. Музична діяльність. Хрестоматія. Навчальний посібник / Упор. Прудська І.П.- Тернопіль: Навчальна книга- Богдан, 2003.- 68с.
7. Журнал «Музичний керівник» №3, 2020року
8. Інтернет ресурси: <https://www.youtube.com/watch?v=G48sijoAGOI>

Матеріали на допомогу педагогам.

Електрона гра «Відгадай музичний інструмент»

<https://learningapps.org/display?v=pyueptznt21>

Загадки про музичні інструменти

Вони, як квіти називаються,
Чудовим дзвоном заливаються.
(Дзвоники)

Дерев'яне, а не полінце,
Шість дірочок має, весело співає.
(Сопілка)

Що за гість прийшов у дім?
Скільки гудзиків на нім!
А почнеш їх натискати, -
Починає гість співати!
(Баян)

Сім доріжок в неї є,
Кожна голос подає,
Як гравець торкне всі сім,
Стане весело усім.
(Гітара)

Ой же гарно вона грає,
Кожне слово вимовляє,
Хоч і має три струни,
Та співочі всі вони.
Запитаймо у Всезнайка:
-Хто це? Що це?
(Балалайка)

Україну прославляє,
Хоч не знає слів,
Тугу людям розганяє
Многострунний спів.
У похід її з собою
Брав козак Мамай,
Мов ясну леліав зброю.
Хто вона? Вгадай.
(Бандура)

Люблять мене, поважають,
Та б'ють мене, коли грають.
(Барабан)

Бум-бум-бум, трам-там-там.
Що так грає?
(Барабан)

На нашій інструменті
Є і струни, і педаль.
Хто ж він є? Безперечно, це –
Знайомий наш...
(Рояль)

Як промінь – яскравим,
Привітним, як сонця тепло золотаве.
Буває він грізним, як той ураган.
Він – флейти нащадок,
Славетний - ...
(Орган)

Голосок тоненький має,
Всіх маляток звеселяє,
Ви на ній всі граєте,
Хто вона – впізнаєте?
Ду-ду-ду, віть-віть-віть!
Ви моє ім'я назвіть.
Не паличка, не гілочка,
Звуть мене...
(Сопілочка)

Як смичок струни торкнеться,
Вона піснею озветься.
Дуже ніжну душу має,
Що сміється і ридає.
(Скрипка)

Хто стоїть, як вартовий,
Перед нотками рядками?
Хто рядок наш відкриває,
Місце нотама визначає?
(Скрипковий, басовий ключ)

Сам із вільхи та із дуба,
В роті білі й чорні зуби.
Ти до них торкнись – готово,
Враз почувеш звук чудовий.
(Рояль)

То товстішає, то худне,
На всю оселю голосить.
(Баян, акордеон, гармошка)

Тра-та-та, тра-та-та,
Зверху шкіра, знизу теж,
Всередині пустота.
(Барабан)

Цьому інструменту мідному
Є місце на столі обідньому.
(Тарілки)

Сам пустий, голос густий,
Дріб вибиває, дітей збирає.
(Барабан)

Розспівки з казковими героями

Курочка Ряба

Бабуся:

— Ти, дідусю, не крутись,
Розіб'єш яєчко.

Дідусь:

— Я, бабуся, обережно,
Сяду лиш скраєчку. Ось!

D Бабуся

Ти, ді - ду - сю, не кру - тись,

3 A D A Дідусь

ро - зі - б'єш я - єч - ко. Я, ба - бу - сю,

6 D A D

о - бе - реж - но, ся - ду лиш скра - єч - ку.

Котик і мишка

Умовляє котик мишку:

«Вийди з нірки ти хоч трішки.

Шарудітимем разом —

Сіра мишка із котом.

Мур-р-р!»

D Em

У - мов - ля - є ко - тик миш - ку:

3 A7 D D7

«Вий - ди з нір - ки ти хоч тріш - ки. Ша - ру - ді - ти -

6 G A7 D

мем ра - зом — сі - ра миш - ка із ко - том. Муррр!»

Колобок

Колобок:

— Я кругленький, рум'яенький,
Від усіх втікаю я.

Лиска:

— Сядь на носик мені, любий!
Гарна пісенька твоя.

Колобок:

— Скільки та скільки я по доріжці
Через поле, через ліс.

Лиска:

— Доспівався ти, кругленький,
Зараз лиска тебе з'їсть. Гам!

Колобок C G C

Я круг - лень - кий, ру - м'я - нень - кий, від у -

³ G C Dm *Лиска*

сіх ті - ка - ю я. Сядь на но - сик

⁶ C G C

ме - ні, лю - бий! Гар - на пі - сень - ка тво - я.

Коза-дереза

Зайчик (жалісно):

— Пусти, кізонько, до хати!

Де ж я буду ночувати?

Коза (зухвало):

— Не пушу тебе, вухатий!

Під кущем ти можеш спати.

Зайчик:

— Але ж хатка ця — моя!

Коза:

Житиму тепер в ній я!

Ме-е-е!

Музична партитура для пісні «Коза-дереза».

Тональність: G (одна бемоль).
Метр: 2/4.

1. *Зайчик (жалісно)*
Пус - ти, кі - зонь - ко, до ха - ти! Де ж я бу - ду

4. *Коза (зухвало)*
но - чу - ва - ти? Не пу - щу те - бе, ву - ха - тий!

7. *Зайчик*
Під ку - щем ти мо - жеш спа - ти. А - ле ж хат - ка ця — мо -

10. *Коза*
я! Жи - ти - му те - пер в ній я! Меее!

Ріпка

Ми тягнули ріпку,
 Вирвали велику.
 Ріпка — на діда,
 Дід — на бабу,
 Баба — на внучку,
 Внучка — на Жучку,
 Жучка — на кішку,
 Кішка — на мишку.
 А мишка в нірку — шусть!

Музична партитура для пісні «Ріпка». Музика написана в 2/4 такту. Чорні ноти позначають ритмічний малюнок пісні.

1 C G C G
 Ми тяг - ну - ли ріп - ку, вир - ва - ли ве - ли - ку.

5 F C G C F
 Ріп - ка — на ді - да, дід — на ба - бу, ба - ба — на

10 C G C F C
 внуч - ку, внуч - ка — на Жуч - ку, Жуч - ка — на кіш - ку,

15 G C G C
 кіш - ка — на миш - ку. А миш - ка в нір - ку — шусть!

Вовк і семеро козенят

Вовк:

— Ой ви, дітки-козенята,
Відчиняйте мамі хатку.
Принесла я вам травички
І джерельної водички.

Козенята:

— У віконце виглядаєм,
Але мами там немає.
Сірий вовче, не хитруй,
Козеняток не турбуй.
Ме-е-е!

Am *Вовк* E

Ой ви, діт - ки - ко - зе - ня - та, від - чи - ний - те

4 Am

ма - мі хат - ку. При - нес - ла я вам тра - вич - ки

7 Dm E7 Dm *Козенята* C

і дже - рель - но - ї во - дич - ки. У ві - кон - це ви - гля - да - єм,

11 G C G

а - ле ма - ми там не - ма - є. Сі - рий вов - че, не хит -

14 Am G C

руй, ко - зе - ня - ток не тур - буй. Меее!

Колосок

Мишки:

— Ми набігались, нагались,
Вже настав обіду час.

Півник:

— Ледарів тут не чекали,
Пиріжки ці не для вас.
Ку-ку-рі-ку!

С *Мишки* G

Ми на - бі - га - лись, на - гра - лись, вже нас - тав о -

4 С *Півник* F

бі - ду час. Ле - да - рів тут не че - ка - ли,

7 G C G C

пи - ріж - ки ці не для вас. Ку - ку - рі - ку!

Рукавичка

Жабка:

— Я мала зелена жабка,
В мене дуже змерзли лапки.

Мишка:

— Ти заходь у рукавичку,
Будеш мені за сестричку.
Пі-пі!

F Жабка C G C F C

Я ма - ла зе - ле - на жаб - ка, в ме - не ду - же

4 G C F Мишка C G C

змерз - ли лап - ки. Ти за - ходь у ру - ка - вич - ку,

7 G C

бу - деш ме - ні за сест - рич - ку. Пі! Пі!

Лисичка, Котик і Півник

Лиска:

— Півнику, Півнику,
Вийди під віконечко,
Будеш дзьобати пшоно,
Грїтися на сонечку.

Півник:

— Знаю я, Лиско,
Хитру вдачу маєш,
Півників даремно
Ти не пригощаєш.
Геть!

Пів - ни-ку, Пів - ни-ку, вий-ди під ві - ко-неч-ко.

Бу - деш дзьо - ба - ти пшо-но, грї-ти-ся на со-неч-ку.

Зна - ю я, Лис-ко, хит-ру вда-чу ма - єш, пів-ни-ків да -

рем - но ти не при - го - ща - єш. Геть!